

Suomen Sotatieteellisen seuran 25-vuotistaival

Kirjoittanut yleisesikuntaeverstiluutnantti K J Mikola

I TOIMINNAN JA KEHITYKSEN ULKOISET PUITTEET

”Tieteellinen toiminta uudella alalla tarvitsee ennen kaikkea aikaa kypsyäkseen.” Tämä lause on luettavissa yhdistyksenä rekisteröidyn Suomen Sotatieteellisen Seuran ensimmäisestä vuosikertomuksesta. Vaikka siinä sillä tarkoitettiin lähinnä kuluneen vuoden toimintaa, sama toteamus sopii kokonaisuudessaankin vapaan, harrastuksenomaisen ja kutsumukseen pohjautuvan sotatieteellisen tutkimustyön syntyvaiheisiin nuorena armeijassamme. Saavuttihan seuramme asiallisesti nykyisen muotonsa vasta viisi vuotta sotakorkeakoulun perustamisen jälkeen, joka puolestaan on jälleen noin viittä vuotta useimpia armeijamme joukko-osastoja, kouluja tai muita laitoksia nuorempi.

Sotatieteelliseen työskentelyyn koulutetuilla tai vasta tätä koulutusta saavilla upseereilla oli kuitenkin ollut jo korkeakouluvaiheessa selvä näkemys siitä, että omatoiminen sotatieteellinen työskentely on yksi tie armeijamme kehittämiseksi ja että siinä mielessä on syytä liittyä yhteen. Niinpä jo helmikuussa v 1927 sotakorkeakoulun kolmen ensimmäisen kurssin upseerit — osaksi vielä korkeakoulun oppilaina — perustivat Sotakorkeakoulun upseerikerhon, jonka ”tarkoituksena oli pääasiallisesti sotatieteellisten julkaisujen ja esitelmien avulla työskennellä valtakunnan puolustuksen kohottamiseksi ja edelleen kehittämiseksi

edistämällä erikoisesti omaperäistä sotatieteellistä tutkimustyötä samalla kuin se yhdistää jäsenensä toverihengen ja lujan yhteenkuuluvaisuudentunnon pohjalla sekä pyrkii luomaan homogeenisen upseerikunnan” (vuosikertomuksesta 1927—28).

Alku oli siis otettu verrattain pian sen jälkeen, kun oma sotakorkeakoulumme oli aloittanut toimintansa. Perustajien — joiksi merkittiin kurssit Y 1, Y 2 ja STO 1 — tunne itsensä kehittämisen välttämättömyydestä oli hyvin selvä. Voidaanpa sanoa, että niin kuin perusteilla olleen yhdistyksen nimikin jo osoittaa, jatko-opiskelua pidettiin aivan välttämättömänä jatkona varsinaiselle sotakorkeakouluopiskelulle, joka ”antaa vain määrätyn pohjan ja suuntaviivat, joiden perusteella jokaisen tulee pyrkiä itse kehittämään sekä osaltaan edistämään maamme puolustuksen kehitystä ajan ja asemamme vaatimalle tasolle” (em vuosikertomuksesta). Upseerikerhoksi nimetyn yhdistyksen säännöistä ilmenee sama kiinteä yhteys sotakorkeakouluun, jonka sisäiseen toimintaan se suorastaan osallistui saaden jopa eräitä tehtäviäkkin korkeakoulun johdon taholta. Osittain edellä olevan johdosta kerhon säännöt olivat saaneet sellaisen muodon, ettei yhdistysrekisteri niitä hyväksynyt, kun kerhon ensimmäinen sihteeri, yleisesikuntamajuri K Heiskanan jätti ne 30. 5. 1927 hyväksyttäväksi. Johtokunta päätti uusia säännöt ja esittää ne seuraavana keväänä vuosikokoukselle.

Ensimmäinen muodollinen vastus ei kuitenkaan lannistanut nuoren kerhon toimintaa. Julkaisutoiminta pantiin käyntiin. 31. 5. 1927 puolustusministeriö myönsi kerholle 5000 markan avustuksen, ja näin saatettiin toimittaa kerhon ensimmäinen julkaisu J O H a n n u l a n ”Clausewitz sotateoreetikkona”. Ensimmäinen 1000 kappaleen painos myytiin pian loppuun, ja otettiin toinen painos. Vielä saman toimintavuoden aikana julkaistiin kerhon toinenkin kirja, T V V i l j a s e n ”Saksalaisten Saarenmaan retki v 1917”. Käytännöllisen kustannuspuolen hoiti tästä — niin kuin seuraavistakin — Kustannusosakeyhtiö Otava. Kerho lunasti puolet 2000 kappaleen painoksesta, mikä määrä saatiin nopeasti myydyksi. Sotatieteellisten tutkimustöiden julkaiseminen, jonka kerho oli ottanut ensimmäisenä ohjelmaansa, oli päässyt näin varsin lupaavaan

alkuun. Mutta pian alkavat vaikeudet tällä alalla. Sopivia diplomi-
töitä, jollaisia edelliset (tarkistettuina) olivat, ei näyttänyt olevan-
kaan mielin määrin.

Sotakorkeakoulun upseerikerhon toisen toimintavuoden aikana
alkoi jo ilmetä epäilyjä kerhon tarkoituksenmukaisuudesta tai sen
järjestöluonteesta asiallisuudesta. Kevään 1928 vuosikokous oli kyllä
hyväksynyt säännöt siten muutettuina, että kerholla olisi ollut
edellytykset tulla hyväksytyksi rekisteröidyksi yhdistykseksi. Joh-
tokunta ei vienyt näitä eteenpäin, sillä oli herännyt ajatus kerhon
toiminnan perinpohjaisesta muuttamisesta. Tähänastiset kokemuk-
set olivat osoittaneet, että toiminta oli supistunut pelkästään jul-
kaisutoimintaan, mikä sekin oli jäänyt odotettua vähäisemmäksi —
sarjaan oli saatu vain yksi uusi nidos, J Turtolan ”Touko—
kesäkuun hyökkäys v 1918” —, kerhon jäsenyys oli sääntöjen mu-
kaan pakollista ja ”harrastus sen mukaista”. Oli kyseenalaista,
kannattiko näin vähäistä julkaisutoimintaa — vain diplomitöitä —
varten pitää omaa järjestöä. Eikö olisi syytä lakkauttaa koko kerho
ja keskittää julkaisutoiminta Upseeriliitolle, jonka piirissä vapaa-
ehtoinen harrastajain joukko voisi pitää vireillä juuri sotatieteel-
listä julkaisu- ja tutkimustyötä?

Tällaisin mieltein johtokunta sitten huhtikuussa 1929 esittikin
vuosikokoukselle kerhon lakkauttamista. Kerhon varat annettaisiin
Upseeriliitolle, mutta jos tämä ei suostuisi jatkamaan julkaisu-
toimintaa, niin sotatieteelliselle seuralle, ”kun sellainen peruste-
taan”. Tässä oli puoliksi kai sattumalta jo sanottu se, mihin vuosi-
kokous tarttui. Harrastusta sotatieteelliseen työhön ja uskoa sen
onnistumiseen vapaan järjestön puitteissa oli sittenkin olemassa.
Vuosikokous keskeytettiin ja pieni valiokunta sai tehtäväkseen val-
mistaa sääntöehdotuksen vuosikokoukselle, kun sitä myöhemmin
jatkettaisiin. Toukokuussa oli päästy jo niin pitkälle, että nyt voi-
tiin esittää jatkettulle vuosikokoukselle luonnos ”S u o m e n S o t a -
t i e t e e l l i s e n S e u r a n” säännöiksi. Nämä hyväksyttiin, ja
niiden ensimmäisen pykälän mukaan nyt perustettavan — käytän-
nössä entisestä muutettavan — seuran nimenä oli oleva Suomen
Sotatieteellinen Seura r.y. Jotta toiminnassa ei tulisi keskeytymi-
siä, päätettiin, että nyt alkava toimintavuosi — 1929—30 — olisi

siirtymävuosi, jonka aikana noudatettaisiin entisiä Sotakorkeakoulun upseerikerhon sääntöjä, mutta johtokunta suorittaisi kaikki valmistelut niin, että seuraava vuosi voitaisiin aloittaa täydellä teholla nyt päätetyssä muodossa.

Vuosi 1929—30 olikin todella siirtymävuosi. Sitä osoittaa jo sekin, että sanotun kauden vuosikertomuksessa ovat molemmat nimet rinnakkain, tosin alkuperäinen sulkeissa. Tämän vuoden johtokunta hoiti yhdistyksen rekisteröimisen, ja näin seuramme 19. 10. 1929 merkittiin yhdistysrekisteriin. Puheenjohtaja, eversti



**Kenraaliluutnantti
K L Oesch, puheenjohtaja 1929—30, johtokunnan jäsen 1930—48**

K L Oesch, ja sihteeri, majuri T E Ekman, joutuivat tietysti tällöin eniten työtään luovuttamaan. Hyvässä ajoin ennen seuraavaa vuosikokousta johtokunta tiedusteli — uudet säännöt lähettäen — jokaiselta lakkautuvan kerhon jäseneltä halusiko hän liittyä perustettavaan seuraan. Vain yksi jäsen lähetti kieltävän vastauksen. Syntyessään seura oli tämän mukaan 177 jäsenen vahvuinen. Tällöin olivat poikkeuksellisesti mukana kahden SKK:ssa vielä opintojaan jatkavan kurssin — Y5 ja STO 3 — oppilaat, jotka entisten sääntöjen mukaan olivat jo saavuttaneet alkukerhon jäsenyyden.

Julkaisuutoiminta siirtyi alkukerholta automaattisesti sen seuraajalle. Aivan tämän toimikauden alussa ilmestynyt **K I n k a l a n** "Gallipoli" on merkitty sarjanumerolla SKK:n upseerikerhon julkaisu n:o 4, mutta vielä samana vuonna julkisuuteen saatettu **J O H a n n u l a n** "Napuen taistelu" on jo merkitty Suomen Sotatieteellisen Seuran julkaisuksi n:o 5. Nämä teokset toimitettiin kuten edelliseltäkin. Kirjoittaja luovutti määräsummasta käsikirjoituksen seuralle, joka myi sen kustannusoikeuden Otavalle ja samalla sitoutui lunastamaan määräpainoksen. Jäsenille julkaisut sisältyivät jäsenmaksuun, joka olikin silloisen rahanarvon huomioon ottaen melkoinen. Seura hoiti julkaisujen jatkuvan myyn-

nin, mikä aluksi olikin ollut melko helppo tehtävä, mutta myöhemmin "armeijasta ja suojeluskunnista kaikista ponnisteluista huolimatta ei ole saatu lähimainkaan yhtä paljon tilauksia kuin aikaisemmin". Julkaisutoiminta, joka alun perin oli asetettu toiminnan päämuodoksi, tuotti näin ollen tappiota, eikä sitä ilman rahallista avustusta katsottu voitavan jatkaa.

Osoituksena siitä, miten laajaksi SKK:n upseerikerho aluksi julkaisutoimintaa suunnitteli, on todettavissa, että jäsenet velvoitettiin aluksi lunastamaan kerhon julkaisuja 100 markan määrään saakka vuosittain — siis nykyisin noin 1400—1800 mk laskuperusteista riippuen. Myöhemmin puolet jäsenmaksuista laskettiin julkaisujen hinnaksi. Jo kolmannen vuoden päättyessä näytti sekä aihe- että varsinkin rahatilanne yhä uhkaavammalta. Viimeksi mainittu olikin yhtenä syynä uudenlaisen järjestömuodon etsintään. Sääntöjen muuttamisen perusteluissa sanotaan tästä seuraavasti: "Seuran tarkoitus tulisi yhä edelleen olemaan sotatieteellisen työn kehittäminen ja tukeminen, mutta saadaan uusien sääntöjen perusteella toimintaan enemmän joustavuutta ja vapaammat toimintamahdollisuudet, ennen kaikkea siitä syystä, että seuralle nyt käy mahdolliseksi puhtaasti tieteellisenä yhdistyksenä hakea ja saada Valtiolta stipendejä ym avustuksia." Vapaammalle tieteellisen yhdistyksen toimintamenetelmien pohjalle rakentuminen on varmaankin koitunut monella muullakin tavoin seuran toiminnalle eduksi sitä vuosien mittaan syventäen, laajentaen ja avartaen.

Tarkasteltaessa niitä sääntöjä, joiden pohjalla toiminta vuoden 1930 kevään vuosikokouksesta alkoi, on todettava ensinnäkin toisen pykälän selvästi määrittelemä kanta, jonka mukaan seura on oleva puhtaasti tieteellinen seura. Seuran päämääränä on tutkimustyö, sotatieteiden kehittäminen ja kehityksen seuraaminen sekä jäsenistön ammatillisen sivistyksen kohottaminen, tarkoituksena tämän työn tukeminen ja tulosten esittäminen niin esitelmä- kuin julkaisutoiminnallakin. Toiminnan tehostamiseksi seura jakaantuu jaostoihin, joitten valitut selostajat muodostavat eräänlaisen työelimistön johtokunnan vastatessa ja johtaessa toiminnan kokonaisuutta.

Uudelle — oikeastaan siis tässä muodossa ensimmäiselle — toimivuodelle lähdettiin vakain mielin ja hyvin toivein. Puheenjohtajaksi valittiin eversti E Heinrichs, joka näin muodollisesti seuran alusta asti on yhä usein aloittein ollut jatkuvasti vapaan sotatieteellisen tutkimustyömme ja sen tunnetuksi tekemisen johdossa. Uudeksi sihteeriksi valittiin samaan aikaan kapteeni S Björkman. Julkaisutoimintaa päätettiin jatkaa entisessä muodossa, ja tavallaan kuin perintönä edelliseltä kaudelta oli uuden johtokunnan käytettävissä usean vuoden valmisteilla ollut käsikirjoitus, V A M Karikosken "Ruotsi—Suomen sotilaspoliittinen ja strateginen asema". Tämän julkaiseminen seuran sarjajulkaisuna n:o 6 edellisten periaatteiden mukaan on tämän vuoden näkyvin aikaansaannos. Työtä tehtiin kuitenkin myös hiljaisuudessa, ja johtokunta koetti laajentaa tutkimusten alaa, tähänastiset kun olivat olleet yksinomaan sotahistorian alalta. Johtokunta suosittelee uusiksi tutkielman aiheiksi seuraavia

- Rannikkopuolustus talvella
- Vesistöjen jäätyminen vaikutus taktilliseen toimintaan
- Jalkaväen (Laivaston) aseiden käyttö ilmapuolustukseen
- Maailmansodan (Vapaussodan) bibliografia
- Saimaan laivasto Ruotsin vallan aikana

Hyvin "nykyaikaisia" tuntuvat monet sen ajan probleemat jo olleen. Toisaalta on havaittavissa tutkimusaiheiden suuntaaminen juuri meidän sotilasmaantieteellisiin olosuhteisiimme. Johan vuonna 1927 alkukerhon perustamisessa puhuttiin omaperäisen sotatieteellisen tutkimustyön kehittämisestä.

Toisena toiminnan painopisteenä oli — seuraamme edelleen johtokunnan työskentelyä — seuran taloudellisen aseman parantaminen. Yritykset saada avustuksia puolustusministeriöltä tai sen kautta raukesivat. Oli myöhästytyä varojen varaamisesta. Korde-linin säätiöltä tunnusteltiin mahdollisuuksia jo keväällä, mutta koska piti saada joku konkreettinen tutkimusaihe, jätettiin asia syksyyn ja anottiin silloin 15 000 markan suuruista apurahaa vapaussodan historian tutkimista varten. Tulos oli tältäkin taholta kielteinen, mikä laskettiin sen syyksi, että seura ja sen toiminta oli vielä niin vähän tunnettu. Seura ei ollutkaan pitänyt mainosta

itsestään, sillä ainoaksi tämänsuuntaiseksi on katsottava julkaisujen arvostelu ja esittely Sotilasaikakauslehdessä ja Yleisesikunnan koulutustoimiston kiertokirjeissä sekä seuran hyvän ystävän, professori Einar Juveliuksen (Juva) myötämielinen kirja-arvostelu (Karikosken kirja) ja sen yhteydessä tapahtunut seuran esittely Historiallisessa aikakauskirjassa.

Vuosikertomuksessaan ajalta 1930—31 johtokunta toteaa edellä mainittujen näennäisesti laihakkojen tulosten lisäksi, että vain yksi selostaja on jättänyt kertomuksen ja että julkaisun menekki on aiheen kiinnostavuudesta huolimatta ollut heikko. Seuraava julkaisu oli kuitenkin jo suunnitteilla. Johtokunta päättää vuosikertomuksen kuitenkin luottavasti siihen, että kyseessä on ollut aika, joka tarvitaan tieteellisen toiminnan kypsymiseen uudella alalla.

Vuosi 1931—32 on ulkonaisesti ehkä vielä köyhempi kuin edellinen. Pulavuoden budjetista oli pyyhitty jo periaatteessa hyväksytyt avustukset. Näin ollen ei ollut voitu julistaa jo aikaisemmin päätettyä kirjoituskilpailua eikä jatkaa julkaisutoimintaa, vaikka oli saatu "kaksikin uutta kirjoitusta". Näin siis ulospäin, mutta seuran sisäinen toiminta oli saanut uusia piirteitä. Marraskuussa 1931 puheenjohtaja ehdotti, että ryhdyttäisiin järjestämään keskusteluiltoja, toistaiseksi joka toinen kuukausi, sillä seuran toiminta on "vilkastuttamisen tarpeessa". Kenraali Heinrichs oli sopinut jo aiheesta ja esittäjästä. Ensimmäinen seuran keskusteluilta, joka oli avaava pitkän ja yhä jatkuvan hedelmällisten yhdessäolojen sarjan, oli 11. 11. 1931, jolloin majuri K Vaalan alustuksen aiheena oli "Uuden KO:n yleisen osan laatimisen yhteydessä esiintyneitä näkökohtia". Vapaa työ ja palvelus kulkivat siis alusta alkaen käsi kädessä puolustusvoimiemme kehittämistyössä. Sinä vuonna pidettiin vielä kolme samanlaista kokousta osanottajien keskimäärän ollessa 24. "On löydetty sangen onnistunut toimintamuoto", todetaan vuosikertomuksessa, josta myös ilmenee, että kaikki selostajat ovat ilmoittaneet kirjoittavansa, mutta sekava tilanne on työtä häirinnyt.

Edellisen vuoden varovainen luottamus kääntyy selvään optimismiin, kun johtokunta vuosikertomuksessaan lausuu, että "Seuran

sisäinen toiminta on sitävastoin osoittanut vilkastumisen merkkejä, jotka joskin toistaiseksi vaatimattomina kuitenkin lupaavat paljon tulevaisuutta silmälläpitäen.”

Jäsenmäärä oli tähän mennessä kasvanut jo 191 jäseneen, mutta siitä huolimatta vuosikokouksessa 11. 4. 1932 oli läsnä vain 10 jäsentä. Sen takia ei suunniteltua ”jonkun selastojan” kertomusta esitettykään, mutta päätettiin saattaa selostajien kertomukset jäsenten tietoon julkaisuina. Uuden johtokunnan harkittavaksi jätettiin asian käytännöllinen järjestely. Vuosikokous puolestaan antoi johtokunnalle evästyksen toimittaa erikoisen seuran vuosikirjan, joka sisältäisi selostajien kertomukset, vuosikertomuksen ja ”muita mahdollisia asioita johtokunnan harkinnan mukaan”.

Seuraavalle toimintavuodelle siirryttäessä oli siis sekä ”ulkoinen” (julkaisu-) että ”sisäinen” (esitelmä-) toiminta koettua, jos kohta edelliselle oli viitotettu uusia teitä. Uusi johtokunta — puheenjohtaja edelleen entinen — kävi heti käsiksi vuosikirja-ajatukseen, mutta samaan aikaan tuli puheeksi J O H a n n u l a n tutkielman ”Itäarmeijan operaatioiden suunnittelu ja johto” julkaiseminen. Tämä aihe oli vähää aikaisemmin joutunut sanomalehtikirjoittelun kohteeksi, ja niinpä johtokunta katsoi, että julkaisu voisi aiheen kiinnostavuuden takia olla seuralle tuottoisa, minkä lisäksi seuralle hyvin sopisi arvovaltaisesti selvittää tämä jopa kiusallistakin huomiota herättänyt kysymys. Syksyllä 1932 edellä mainittu tutkielma sitten ilmestyi seuran sarjajulkaisuna n:o 7. Menekki oli kuitenkin odotettua pienempi, joten teos tuotti tappiota. Näin oli vuosikirjasta vielä luovuttava. Selostajien kertomukset julkaistiin tämän takia Sotilasaikakauslehden viidessä eri numerossa. Kun opetusministeriö vihdoin 30. 1. 1933 myönsi seuralle 12 000 markan avustuksen, saatettiin olla varmoja, että jo kyllin vireillä ollut vuosikirja-ajatus voitaisiin pian toteuttaa.

Vuosikertomuksessaan johtokunta toteaa, että ”Sotatieteellinen Seura on kuluneen vuoden ajan toiminut työskentelymuotojensa vakiinnuttamisen merkeissä”. Julkaisutoiminta on jo edellä selvinnyt, esitelmältoja oli ollut 3 — keskimäärin 27 osanottajaa — ja selostajat olivat jättäneet kertomuksensa, jotka käsittelivät eräitä jaostojen alaan liittyviä erikoiskysymyksiä. Järjestökysy-

myksistä mainittakoon, että 31. 8. 1932 otti kapteeni E Kuusela toiminnan vilkastuessa vastaan sihteerin yhä lisääntyvät tehtävät.

Toimintavuoden 1933—34 ”tärkeimmäksi saavutukseksi” mainitaan vuosijulkaisun ”Tiede ja Ase” ilmestyminen. Aivan ilmeisesti se sellainen onkin, sillä siitä alkaa vain sota- ja sodan jälkivuosiksi keskeytynyt julkaisutoiminta, josta tähän mennessä on kertynyt jo varsin edustava sarja monipuolista sotatieteellisen työskentelyn esittelyä. Tammikuun 7. päivänä 1934 seuran puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri kävivät luovuttamassa tämän itsenäisen Suomen ensimmäiselle sotamarsalkalle omistetun teoksen sotamarsalkka Mannerheimille. Se sisälsi viisi selostajien kirjoitusta ja kaksi muuta, jotka olivat seuran hallussa jo kauan odotaneet julkisuuteen pääsyä. Vuosijulkaisu lähetettiin muutamille tieteellisille seuroille, joille jo aikaisemminkin oli luovutettu seuran julkaisuja.

Esitelmätilaisuuksia oli taas järjestetty kolme. Osanottajien lukumäärä oli kasvanut edellisestä vuodesta — nyt jo keskimäärin 35 jäsentä —, sillä tilaisuudet olivat alkaneet herättää huomiota jo Helsingin ulkopuolellakin. Olihan jäsenmääräkin tasaisesti nousut ollen jo 231.

Tästä eteenpäin Suomen Sotatieteellisen Seuran toimintaa seurattaessa on todettavissa sen jatkuva ja tasaisen varma voimistuminen niissä muodoissa, mitkä tähän mennessä oli jo löydetty. Toisaalta on vielä merkille pantavissa tietynlaista alan laajenemista. 3. 12. 1934 ilmestynyt ”Tiede ja Ase” omistettiin sinä vuonna 10 vuotta täyttäneelle Sotakorkeakoululle. Sisällöltään se oli periaatteessa samanlainen kuin edeltäjänsäkin käsittäen selostajien kertomuksia, SKK:ssa suoritettun työn pohjalta laadittuja tutkielmia sekä erikoisartikkeleita. Esitelmätilaisuuksia oli toimintavuonna 1934—35 jo kahdeksan — keskimäärin 39 jäsentä läsnä —, mutta uutta on, että yhdessä näistä oli esitelmöitsijänä seuran ulkopuolinen tiedemies, fil.tri M H a a v i o.

Vuosikokous 14. 4. 1935, missä oli läsnä jo 76 seuran jäsentä, kiinnitti huomiota siihen, miten selostajien julkaisemattomat työt saataisiin yleisempään tietoisuuteen. Nyt oli siis jo päästy — tai jouduttu — siihen, että ei voitu julkaista kaikkea, mitä oli käy-

tettävissä. Vähää aikaisemmin oli vielä ollut puutetta julkaisumateriaalista. Julkaisutoiminnan rajoittajana oli edelleen rahavarojen niukkuus, sillä opetusministeriön myöntämää 5000 markan avustusta ja Sotahistoriallisen Seuran hajotessaan jättämää ”perintöä” — lähes 3000 mk — lukuun ottamatta ei ulkopuolista tukea ollut saatu. Opetusministeriöltä oli anottu 10 000 markkaa perustellen anomusta sillä, että sen avulla voitaisiin tutkia Suomen erikoisolosuhteisiin sopivia sovellutuksia sekä omistaa huomiota oman maan sotahistorian tutkimiseen. Kordelinin säätiölle esitetty anomus, jonka perusteluissa mainittiin mm, että seura oli ainoa sotatieteellistä tutkimustyötä koko maassa harjoittava yhteisö, ei tänäkään vuonna tuottanut tuloksia.

Vuoden 1935—36 ”Tiede ja Ase” — jo kolmas — oli paksuin tähänastisista, kokonaista 260 sivua, käsittäen 10 kirjoitusta. Sen kirjoituspalkkioita seura maksoi 13 900:—. Näin laajan vuosijulkaisun tekivät mahdollisiksi suurentuneet avustukset, yhteensä jo 16 000 mk. Seuran esitelmätoiminta oli sinä vuonna myös sikäli merkittävää, että silloin järjestettiin kahdeksan Helsingissä pidetyn esitelmäillan lisäksi kolme vastaavaa tilaisuutta Viipurissa. Näin toteutui jo v 1931 herätetty ajatus.

Toiminnan laajentuessa oli osoittautunut asianmukaiseksi saada kiinteämpiä yhteyksiä seuran ulkopuolelle. Tähän mennessä oli vuosijulkaisu lähetetty neljälle eri tieteelliselle seuralle. Sopivana muotona yhteyksien laajentamiselle pidettiin sellaisten henkilöiden, jotka olivat tavalla tai toisella hyödyttäneet sotatieteellistä tutkimustyötämme, kutsumista seuran jäseniksi. Säännöt eivät kuitenkaan antaneet tähän vapaata mahdollisuutta, sillä jäsenen tuli joka tapauksessa olla upseeri. Siksipä johtokunta esittikin vuosikokouksessa 14. 4. 1936 sääntöihin sellaisen lisäyksen, että ”kutsujäseniksi seura voi kokouksessa tehdyllä päätöksellä kutsua henkilöitä, jotka harrastavat tai toiminnallaan tukevat sotatieteellistä tutkimustyötä ja sotatieteitten kehittämistä” (uusi 14. §). Ensimmäisessä käsittelyssä muutos hyväksyttiin.

Jos yhtäjaksoinen työskentely lasketaan alkavaksi SKK:n upseerikerhon perustamisesta, oli toimintavuosi 1936—37 jo seuran kymmenes. Sellaiseksi se vuosikertomuksessakin todetaan. Puheen-

johtaja loi katsauksen 10-vuotistoimintaan. Vaatimattomasta ja epävarmasta alusta oli päästy jo vakiintuneisiin työuotoihin ja oloissamme jo huomionarvoiseen jäsenmäärään — 284. ”Tiede ja Aseen” uusi numero ilmestyi jo omaksuttujen periaatteiden mukaan toimitettuna, ja esitelmätilaisuuksia oli ollut kahdeksan. Mutta joka vuosi toi jotain uuttakin. Kenraali Walden lahjoitti seuralle 10 000 mk käytettäväksi johonkin kertakaikkiseen tarkoitukseen. Johtokunta varasi tähän summaan lisää 5000 mk ja näin johtokunta saattoi joulukuun kokouksessa jakaa kolme 5000 mk suuruisia apurahaa ”stipendeinä ja kehoituspalkintoina nuoremmille jäsenille tähän asti vuosikirjassa julkaistuista ansiokkaista tutkielmista”. Stipendien saajien tuli valmistaa tutkielma johtokunnan määräämistä aiheista seuraavasti:

— majuri Y J ä r v i n e n, ”Millaiseksi olisi jalkaväkemme raskas aseistus kehitettävä?”

— kapteeni L S a u r a m o, ”Ahvenanmaan sotilaallinen ja sotilaspoliittinen merkitys”

— kapteeni M T e r ä, ”Tulen teho — taktiikka — asetekniikka”

Aiheet puhuvat puolestaan osoittaen, millaiset kysymykset olivat silloin päivän polttavia. Näin oli jo kolmaskin seuran tavoite — tietyn tutkimustyön tukeminen — saanut ilmenemismuotonsa, ja samalla oli johtokunnalla tilaisuus myös suunnata tutkimustyötä tarkoituksenmukaiseksi katsomaansa suuntaan. Vuosikokous hyväksyi lopullisesti kutsujäseniä koskevan lisäyksen sääntöihin.

Tuntuu kuin seura olisi jo pääsemässä ainaisista rahahuolistaan toimikautena 1937—38, sillä sen vuoden avustukset ja lahjoitukset olivat yhteensä jo 28 750 markkaa (opetusministeriö 12 750, puolustusministeriö 6000 ja kenraali Waldenin lahjoitus 10 000 mk). Niinpä tämän jo vakiintuneesti vilkkaan työkauden päättyessä — 9 runsasosanottoista ja vilkaskeskusteluista esitelmältä ja lähes 300 sivun laajuinen vuosijulkaisu — voitiin varata 10 000 markkaa palkkioiksi kirjoituskilpailuun, jonka johtokunta julistaisi nimen samalla aiheet. Työ oli siis jatkuva entistä laajempaan ja osittain näin aihepiiriltään suunnattuna.

Käytännöllinen järjestely siirtyi seuraavalle vuodelle — 1938—39 —, siis viimeiselle ehjälle toimivuodelle ennen sotia. Koska kirjoi-

tuskilpailun aiheet antavat kuvan tutkimusten suuntaamisesta, luetellaan ne tässä kokonaisuudessaan:

- Sotatoimiyhtymän kokoonpano meikäläisissä olosuhteissa
- Huoltomuodostelmien ja -elinten moottorointi
- Etulinjan viestivälineet ja niiden käyttö
- Venäläisten hyökkäysaiheet Ruotsiin v 1809
- H Salmela ja hänen suunnitelmansa sekä toimintansa Tampereen puolustuksessa
- Sotateknillisiä havaintoja Espanjan sodasta
- Kenttäarmeijan jalkine- ja suksisidekysymys
- Puolueettomuuden ylläpito merellä ja rannikolla kansainvälisten sopimusten ja Suomen lainsäädännön valossa
- Rannikkotyökistön aseistus nykypäivien taktillisten vaatimusten pohjalla
- Lentäjä tykistön tulenjohtajana

Seuran toimintamahdollisuudet tuntuivat vielä tästäkin parantuvan, sillä nyt esillä olevana vuonna saatiin avustuksia ja lahjoituksia kokonaista 42 000 markkaa. Toiminta jatkui vilkkaana, kokemuksia oli saatu ja tutkijavoimakkin oli vuosi vuodelta kasvanut. Jäsenmäärä oli 329. Seura oli tullut jo tunnetuksi laajemmaltiinkin, mitä osoittaa sen saama kutsu osallistua Suomen Tiedeakatemian 100-vuotisjuhliin. Käytännölliset mahdollisuudet ulkopuolistenkin mukaan saamiseen seuran kutsujäsenenä saavutettiin, kun muutetut säännöt rekisteröitiin 21. 10. 1938.

Nyt näytti vihdoin siltä, että sotatieteellinen tutkimustyö oli saavuttamassa sekä taloudellista tukea että yleistä arvonantoa. Uranuurtajien työ, heidän tyytymisensä alkuvuosina vähään ja luottamuksensa asiansa kehittymiseen oli tuottanut jo tuloksia. Vuosikokouksessa 18. 4. 1939 myönnettiin johtokunnalle oikeus käyttää sotatieteellisen tutkimustyön tukemiseen 30 000 markkaa.

Tämä kokous muodostui kuitenkin lähes viimeiseksi sotatieteellisen seuran yhdessäoloksi pitkään aikaan. 21. 3. oli ollut esitelmä aiheesta "Mitä mahdollisuuksia meillä olisi Maginot-linjan rakentamiseen Karjalan kannakselle ja mihin se edullisimmin olisi sijoitettava?" 9. 5. oli vielä esitelmältä aiheena "Yhtenäisen, puolueeton Pohjola ulkopoliittisena ja sotilaallisena probleemina" ja syk-

syllä 3. 10. 39 oltiin koossa kuulemassa esitelmää "Sotavaikutelmia Puolasta". Nämä viimeiset esitelmät, kun niihin vielä lisätään seuran puheenjohtajan, kenraali Heinrichsin vuosikokousesitelmä "Mietteitä aktiivisesta hyökkäysvaunutorjunnasta", ovat kuin enteitä siitä, mitä oli tulossa. Puolan kohtalo, Kannaksen linnoittaminen, panssarintorjuntakysymyksemme ja Pohjolan probleemi, ne kaikki olivat pian elävää, mutta karun kovaa todellisuutta. Sota katkaisi rauhanaikaisen tutkimus- ja kehittämistyömme. Soveltamisen aika alkoi.

Kului melkein ummelleen yhdeksän vuotta, kunnes Suomen Sotatieteellisen Seuran jäsenet seuraavan kerran 11. 4. 1948 kutsuttiin vuosikokoukseen. Joukko oli paljon muuttunut, saanut runsaasti kokemuksia, osaksi se oli harventunut, mutta osaksi taas täydentynyt. Kokouskutsua oli noudattanut 30 seuran jäsentä. Mutta vilpitön pyrkimys sotatieteelliseen työhön ja alan kehittämiseen oli entinen. Johtokunta, jonka keskuudesta oli monivuotinen aktiivinen jäsen kenraali E. H. Hannell poissa, esitti kertomuksen toiminnasta tämän yhdeksän vuoden ajalta. Sen mukaan seuran omaisuus oli kasvanut yli kuusinkertaiseksi, nimittäin mk:aan 455 611:70. Kuluja ei ollut ollut ja vuosittaiset avustukset oli sota-aikana saatu. Silloinhan jos koskaan oli tunnettu seuran tekemän työn arvo. Aivan erikoisen arvon vuosikokous antoi sille johtokunnan tiedotukselle, että Suomen Marsalkka, vapaa-herra Mannerheim oli perustanut 1. 12. 1947 seuran yhteyteen hänen nimeään kantavan sotatieteellisen rahaston, jonka senhetkinen arvo oli 5 162 470 mk. Nyt oli siis oleva mahdollisuus sotatieteellisen opintotyön tukemiseen. Suomen Marsalkka Mannerheim päätettiin johtokunnan esityksestä pyytää seuran ensimmäiseksi kunniajäseneksi.

Vuosikokous valitsi puheenjohtajan, johtokunnan ja muut sääntöjen edellyttämät toimihenkilöt. Puheenjohtajaksi valittiin jälleen jalkaväenkenraali E. Heinrichs, joka yksityiselämäänsä siirtäneenä vielä oli valmis antamaan kokemuksensa, johtajantaitonsa ja arvovaltansa seuran ja sen pyrkimysten tueksi. Uudelle johto-



Jalkaväenkenraali A E Heinrichs, Suomen Sotatieteellisen Seuran puheenjohtaja 25 vuoden ajan

kunnalle annettiin evästykseksi, että "Tiede ja Aseen" julkaisemista jatketaan, samoin esitelmäiltojen järjestämistä.

Voidaan sanoa, että toiminta alkoi täydellä teholla, ehkä vilkkaampanakin kuin ennen pitkän pysäyksen jälkeen. Herättää ehkä ihmettelyä, miksi toiminnan aloittaminen oli siirretty näinkin pitkälle, koska kerran ilmeistä halua siihen oli. Kenraali Heinrichsin toimeksiannosta seuran sihteeri oli jo vuonna 1946 tiedustellut puolustusvoimien komentajalta, onko esteitä olemassa Sotatieteellisen Seuran toiminnan uudelleen käyntiin panolle. Tällöin tämä oli

lausunut toivovansa, että odotettaisiin vielä lopullisen rauhansopimuksen solmimista. Näin toiminnan keskeytyksissä oloa jatkui neljättä vuotta sotatoimien päätyttyäkin.

Johtokunta kokoontui pian vuosikokouksen jälkeen ja aloitti tarkokkaasti seuran toiminnan käyntiinpanon. Uudeksi sihteeriksi valittiin everstiluutnantti A Maunula. Hän sai tehtäväkseen ”Tiede ja Aseen” valmistelut, tiedotustoiminnan Sotilasaikakauslehdien välityksellä ja avustusten anomisen valmistelun. Johtokunta asetti keskuudestaan vielä erikoisen valiokunnan suunnittelemaan sotatieteellisen tutkimustyön järjestelyä. Tällaista kiinnostusta ei suunnitelmissa aikaisemmin ole ollut havaittavissa.

Tieto toiminnan alkamisesta oli levinnyt nopeasti, ja niinpä toukokuun alussa järjestettyyn ensimmäiseen esitelmäiltaan saapuikin jo 75 jäsentä — luku, joka vain kerran ennen sotia oli saavutettu vuosikokouksessa. Esitelmän aiheena oli tutka. On ymmärrettävää, että ensimmäinen mielenkiinto kohdistui juuri sodanaikaisen teknillis-tieteellisen kehityksen ja erään sen sovellutuksen selvitelyyn. Puheenjohtaja lausui erikoisen tyytyväisyytensä siitä, että ensimmäiseksi sodanjälkeiseksi esitelmäksi oli saatu yhtä ajankohtainen kuin tieteellinenkin aihe, ja kiitoksensa siitä tavasta, millä esitelmöitsijä aihettaan käsitteli. Siinä suhteessa perinteet olivat siis säilyneet sodan yli.

Tässä ensimmäisessä kuukausikokouksessa kiintyi huomio — varmaankin kaikkien mieltymykseksi — siviilielämän eri aloille siirtyneiden jäsenten runsaaseen osanottoon. Paitsi sitä, että vanhemman jäsenistön jatkuva ja elävä harrastus seuran toimintaa kohtaan oli ja on edelleen omiaan kannustamaan nuorempia ja kokemattomampia ammatillisten kysymysten vapaaseen kehittämiseen, antoi vakinaisesta palveluksesta eronneitten mukanaolo seuran kokouksille uutta väriä. Tästä ensimmäisestä sodanjälkeisestä kuukausikokouksesta alkaen on kuukausikokouksilla ollut myös toistuvana yhdessäolona ja eri ikäpolvien kohtaamistilaisuuksina upseerikuntaamme sisäisesti rakentava vaikutus. Eri siviilialoilla työskentelevät tai jo täysin palvelleina yksityiselämään siirtyneet jäsenet ovat jatkuvasti rikastuttaneet keskusteluja. He puolestaan ovat voineet mielessään palata elämänsä keskeisimpiin työvuosiin

ja virkistyä toveripiirissä ja ammattiseurassa, johon he hengessään edelleen kuuluvat.

Sotatieteellisen Seuran ensimmäinen sotien jälkeinen toimintakausi oli erittäin vilkas. Kuukausikokoukset — 7, joissa yhteensä 350 jäsentä — olivat tarjonneet läsnäolijoille paljon uutta, kiinnostavaa ja ajankohtaista. Keskustelu oli ollut vilkasta, ja sen sävy oli sotien edelliseen verrattuna tullut vapaammaksi ja persoonallisemmaksi. Ei enää niinkään pyritty vetoamaan kirjaviisauteen, vaan omakohtaiset kokemukset olivat antaneet kullekin elävän näkemyksen ja avartaneet suhteellisuuden tajua. Esitelmien aiheet jakautuivat miltei tasan sotateknillisten ja asemamme mukaisten puolustus- ja organisaatiokysymysten kesken. Vain sotahistoria puuttuu sekä esitelmien että myös sinä vuonna ilmestyneen vuosijulkaisun aiheuettelosta. Tuoreet tapahtumat olivat vielä liian läheisiä.

Jos siis seuran toiminta on ollut vilkasta, niin samaa voidaan sanoa johtokunnan työskentelystä. Paitsi "normaalisia" rahoitus-, julkaisu-, kokousohjelma- ja palkitsemiskysymyksiä, oli johtokunnassa esillä sotatieteellisen tutkimustyön laajemmankin ohjelman hahmottelu. Tämän suhteen päädyttiin toistaiseksi siihen, että seuran sääntöjen 2. §:n hengessä jatkaen kehoitetaan jäsenistöä tutkimustyöhön, joka jakautuen eri jaostojen mukaisesti aihepiireihin voi kohdistua joko vapaavalintaisiin, jaostojen esittämiin tai aselajien toivomiin aiheisiin. Töiden palkitsemisessa ja yleensäkin työn tukemisessa tulevat kyseeseen joko kerta- tai määräaikaispalkkiot tai sitten kirjoituskilpailut. (Käyttövarojen vähäisyyden johdosta on toistaiseksi ollut rajoituttava vain ensiksi mainittuun muotoon.) Jotta välttyttäisiin mahdollisista ristikkäis- tai päällekkäistutkimuksista, kehoitettiin jäseniä jo työnsä suunnitteluvaiheessa ottamaan yhteys asianomaisen jaoston selostajaan.

Kevään 1949 vuosikokous oli vihdoin ensimmäinen seuran yhdessäolo, jossa osanottajien määrä nousi toiselle sadalle. Tästä alkoikin varsin vilkas ja tuloksellisen toiminnan kausi. Esitelmätilaisuuksia järjestettiin yhdeksän. Näissä oli keskimäärin 75 jäsentä läsnä, mihin ilahduttavaan tulokseen oli osaltaan vaikuttanut yleensä harrastuksen lisääntymisen ohessa myös se, että

Pääesikunnan suostumuksella saatiin kuukausittain käyttää kaikkiaan kolmisenkymmentä sotilaskuljetuslippua, joten Helsingin ulkopuolelta oli helpompi osallistua. Kysymys oli ollut jo ennen sotia esillä. Vapaalippujen määrä on myöhemmin noussut seuran jäsenmäärän kasvua vastaavasti. Suurin oli lisäys kuitenkin johtokunnalle jätettyjen kirjoitusten osalta. Niitä oli nimittäin kaikkiaan 23 — edellisenä vuonna yhdeksän. Niistä johtokunta palkitsi 18 yhteensä 230 000 markalla. "Tiede ja Aseen" seitsemännen numeron ilmestyminen siirtyi tälle vuodelle, mutta saman vuoden puolelle ennätti jo seuraavakin numero, nimittäin kahdeksas, juuri ennen kevään 1950 vuosikokousta. Näissä molemmissa julkaistut tutkielmat olivat parhaita seuralle jätetyistä. Loput, vaikka niistäkin pääosa olisi ollut täysin julkaisukelpoisia, oli tilan puutteen takia jätettävä pois. Tämä olikin ollut aiheena aloitteeseen, jonka tarkoituksena oli ottaa yhteys muihin sotatieteellistä työtä tukeviin, harrastaviin tai siitä kiinnostuneisiin rahastoihin ja järjestöihin, jotta tämän alan tutkielmien palkitsemisessa päästäisiin jonkinlaiseen yhtenäisyyteen. Syksyyn 1949 mennessä useat upseeriyhdistykset olivatkin jo vastanneet aloitteeseen asettamalla yhdysmiehen ajatusta edelleen kehittämään. Johtokunta saattoikin tämän perusteella vuosikertomuksessaan jo mainita, että on muodostettu yhteinen palkkioita tarkkaileva elin. Käytännössä tämä jäi kuitenkin toistaiseksi vielä melko keskeneräiseksi, ja Sotatieteellisen Seuran johtokunnan oli tehtävä vielä toinenkin aloite, ennen kuin asiassa päästiin valmiimpaan.

Vuosikertomus, jonka johtokunta 11. 4. 1950 esitti vuosikokoukselle, puhuu mitä selvintä kieltä toiminnan kaikinpuolisesta vireydestä. Jäsenistön taholta tehtyjen aloitteiden perusteella vuosikokous päätti ryhtyäväksi sääntöjenuusimistyöhön, jotta jaostojako voitaisiin tarkistaa ja selventää viimeaikaisen, lähinnä voimakkaasti laajentuneen teknillisen kehityksen mukaiseksi. Tästä alkoikin monivaiheinen sääntöjen muutosprosessi, joka oltuaan vireillä kaksi vuotta lopulta raukesi kokonaan hallintoviranomaisen odottamattoman asenteen takia. Seuran jäsenmäärä oli tällöin kasvanut jo lähes 500:aan, näistä noin 300 vakinaisessa palveluksessa ja 200 erossa siitä. Nämä molemmat ryhmät merkitsevät pal-

jon toisilleen toverillisessa yhteistyössä. Tämän jatkuminen tuntuu aivan olennaiselta koko toiminnassa.

Seuran sisäinen ja julkaisutoiminta jatkuivat vilkkaana jo vaikiintuneissa muodoissa. Varsinaisen toimintavuoden 1950—51 aikana ei tosin ilmestynyt ainoatakaan julkaisua, koska selostusvuodeksi oli periaatteessa päätetty aika vuosikokouksesta toiseen. Tämän takia oli selostukset ja tutkielmat — yhteensä 16 — jätetty vasta maaliskuussa. Johtokunta asetti toiminnan pääpainon kuukausikokouksiin. Niiden aihepiiriä päätettiin huomattavasti laajentaa pyytämällä eri siviilialojen edustajia esitelmöitsijöiksi. Esitelmäaiheista laadittiin ohjelma pitkällä tähtäimellä.

28. 1. 1951 päättyi seuran ensimmäisen kunniajäsenen Suomen Marsalkka Mannerheimin vaiheikas ja kansallemme niin tavattoman paljon antanut elämä.

Laajennettu esitelmäohjelma pääsi vaikuttamaan käytännössä vasta seuraavana toimivuonna, jonka aikana oli kaikkiaan 10 esitelmätilaisuutta. Näistä oli neljässä vieraleiva esitelmöitsijä. Uudet alueenvaltauksukset näyttävät vain lisänneen jäsenistön harrastusta ja mielenkiintoa, sillä kokouksissa oli keskimäärin 91 osanottajaa, ja vuoden ennätys oli 161, mikä on toistaiseksi yhä voimassa. Keskustelu on ollut myös jatkuvasti vilkasta, organisaatio- tai niihin liittyvistä sekä taktillisista kysymyksistä ehkä vilkkainta.

Vuoden aikana jätettiin johtokunnalle 18 sotatieteellistä tutkielmaa tai vastaavaa. Nyt vain tuli jälleen esiin kysymys toisaalta niiden palkitsemisesta ja toisaalta yleiseen tietoisuuteen saattamisesta. Julkaisutoiminta tuotti jatkuvasti tappiota — tänä vuonna esimerkiksi 241 000 mk —, vaikka "Tiede ja Ase" rajoitettiin noin 250 sivuun. Julkaisemattomat tutkielmat päätettiin tallettaa lueteloituina SKK:uun sieltä halukkaiden saatavaksi. Opetusministeriön ja puolustusministeriön kautta saadut avustukset olivat jatkuvasti pienempiä kuin esitetyt laskelmat olisivat edellyttäneet. Tämän takia tutkielmapalkkiotkin oli pakko pitää alhaisina, vaikka työt monessa tapauksessa osoittivat niihin uhratun hyvin paljon huolta, vaivaa ja aikaa.

Erikoisesti on mainittava Suomen Marsalkka Vapaaherra Mannerheimin sotatieteellisen rahaston myöntämä 100 000 markan

avustus, jolla voitiin palkita eräs laaja tutkielma. Tämän rahaston tuotto, jonka suomaan jatkuvaan tukeen v 1948 luotettiin, oli suhdannemuutosten takia jäänyt odotettua pienemmäksi. Kun toisaalta rahaston hoitokunta on katsonut, että tämän arvovaltaisen rahaston mukaista on jakaa tuntuvia palkkioita todella valmiista ja korkeatasoisista tutkielmista tai laajoista sotatieteellisistä töistä, ei rahasto ole myöntänyt vuosittain pikkuavustuksia jatkuvaan työhön. On kuitenkin syytä muistaa, että sotatieteellisen tutkimustyömme tukena on sotiemme kunnioitetun ylipäällikön jälkisäädös, joka aikanaan on merkittävästi tukeva Sotatieteellisen Seuran toimintaa joko suoraan tai välillisesti.

Johtokunta teki vuosikokoukselle 8. 4. 1952 ehdotuksen kahdeksan tunnetun ja nimenomaan sotatieteellisen tutkimustyömme eri aloilla ansioituneen tiedemiehen pyytämisestä seuran kutsujäseniksi. Nämä olivat professorit Einar Juva, Arvi Korhonen, Aarne Laitakari, Erkki Laurila, Rolf Nevanlinna, A I Virtanen ja Arvo Ylinen sekä tekniikan tohtori Jouko Pohjanpalo. Vuosikokous yhtyi esitykseen yksimielisesti, ja sittemmin saatiin kiitollisuudella todeta kaikkien ottaneen kutsun vastaan ja myös osallistuvan seuran toimintaan.

Samassa kokouksessa johtokunta ilmoitti, että on otettu yhteys kaikkiaan 28 eri tieteelliseen seuraan tai järjestöön läheisemmän yhteyden aikaansaamiseksi. Seuramme kutsuun vastasi 20 eri seuraa, jolloin yhteisessä neuvottelussa sovittiin julkaisujen vaihdosta, osallistumisesta muitten seurojen esitelmätilaisuuksiin sekä mahdollisesta vierailevien esitelmätsijöitten saamisesta. Suomen Sotatieteellinen Seura oli tosin jo aikaisemminkin lähettänyt — tähän asti yksipuolisesti — julkaisunsa muutamille tieteellisille järjestöille. Seuramme arkistossa on tästä muistona mm tasavallan presidentin J K Paasikiven henkilökohtainen käsikirje, kun hän 30. 1. 1928 kiittää Historian Ystävien Liiton puheenjohtajana saamistaan SKK:n upseerikerhon julkaisuista n:o 1 ja 2. Yhteys oli tähän saakka ollut vain tilapäisluonteista, nyt on tarkoituksena saada yhteydenpito molemminpuoliseksi ja jatkuvaksi. Sotatieteitten ala laajenee, ja tutkimusaiheet limittyvät moniin muihin aloihin. Seuramme aloite on tässä suhteessa luonnollinen.

Näin siis vuosi 1952—53 alkoi yhä laajenevan toiminnan merkeissä. Sellaisena se jatkuikin hyvin vireästi. Kokouksia 10, yhteensä 874 osanottajaa, yksi sotateknillisen jaoston järjestämä keskustelutilaisuus, vuosijulkaisu ensi kertaa yli 300 sivun laajuisena ja 18 tutkielmaa, joista palkittiin 16, yhteensä 258 000 markalla, mistä summasta Kauppaneuvos Werner Hacklinin säätiö myönsi 50 000 mk, ovat tämän vuoden lyhyitä tilastolukuja, jotka kätkevät taakseen paljon työtä, harrastusta ja kiintymystä omaan ammattialaan.

Esitelmäaiheet valittiin jo vakiintuneen tavan mukaan eri jaostojen esittämistä. Näin oli ollut valinnan varaa ja jatkuvasti oli tarjolla kiinnostavia kysymyksiä. Johtokunta pyrki myös ohjaamaan tutkimustöiden suuntaamista. Se pyysi jaostoilta etukäteen tietoja suunnitteilla olevista töistä, ja näin sillä oli mahdollisuus ennakolta lausua käsityksensä aiheista. Kuten aikaisemmin on mainittu, on johtokunta ennen sotia pyrkinyt suuntaamaan jäsenten huomiota sen mielestä ajankohtaisiin ja selvittelyn tarpeessa oleviin aiheisiin myös nimeämällä niitä kirjoituskilpailujen tai stipenditöiden aiheiksi.

Eräs seuran jäsen teki johtokunnalle esityksen vieläkin kiinteämmästä tutkimuksen ohjauksesta ja suuntaamisesta tiettyjen, ratkaisua odottavien probleemien selvittelyyn. Tämä antoi johtokunnalle aiheen esittää näkemyksensä seuran tarkoituseristä ja työskentelytavoista julkilausumana yleiselle kokoukselle 3. 3. 1953. Julkilausuma kuului kokonaisuudessaan näin:

”Seuran tehtävänä on herättää ja edistää sotatieteellisiä harrastuksia maassamme ja lähinnä jäsentensä joukossa. Tämä on johtokunnan keskuudessa ymmärretty siten, että seura yrittää toiminnallaan muokata maaperää ylemmän sotilaallisen sivistyksen ja kouliintuneen sotilaallisen ajattelun hyväksi. Sen sijaan seuran asiana ei ole johtaa määrättyjen ajankohtaisten kysymysten systemaattista tutkimista puolustusvoimain käytännöllistä tarvetta varten. Tällainen tutkimustyö kuuluu periaatteellisesti valtion ja puolustusvoimain johdolle eikä yhdistykselle, jolta lisäksi puuttuu tähän tarvittavat käytännölliset edellytykset. Seuran on myös yleisissä kokouksissa pyrittävä siihen, että aiheitten valinta ja keskus-

telu ovat sellaisia, että ne voivat kiinnostaa kaikkia läsnäolevia.

Joskin mainitunlainen johdettu tutkimustyö on virallisen tahon asia, ei tämä kuitenkaan estä, että seuramme johto, esimerkiksi esitelmäaiheitten valinnan tai "Tiede ja ase"-julkaisuihin otettavien tutkielmien tai kirjoituskilpailujen kautta yrittää kiinnittää erikoisesti nuoremman polven tutkijain ja harrastajain huomion jonakin ajankohtana selvitystä ja harkintaa vaativiin aloihin ja kysymyksiin samoin kuin voimiensa mukaan tukea heitä heidän työssään.

Tämän ohella on seuralla johtokunnan käsityksen mukaan huomionarvoinen merkitys olla eri ikäluokkien, nykyisten ja entisten yleisesikuntaupseerien ajatusten vaihdon ja toverillisen yhdessäolon työssijana."

Julkilausuman johdosta ei keskusteltu, mutta sen täydellinen hyväksyminen seuran ohjelmajulistukseksi sai vahvistuksensa, kun vuosikokouksessa kuukautta myöhemmin tähänastinen puheenjohtaja ja johtokunta valittiin uudelleen yhtä virkapaikkakunnan muuttumisesta johtuvaa vaihdosta lukuun ottamatta.

Koska jatkuvasti oli julkaisukelpoisia töitä jäänyt varojen puutteessa odottamaan ilmestymisvuoroaan, johtokunta päätti, että parhaat ja laajuutensa puolesta siihen sopivimmat työt valitaan vuosijulkaisuun "Tiede ja Ase", erikoistapauksessa voidaan toimittaa erillisjulkaisuja tai tukea asianomaista tutkijaa saattamaan itse työnsä julkaistavaksi tai sitten suositella kirjoituksia tai selostuksia muualla julkaistavaksi. Tämä johti jälleen luonnostaan yhteistoiminta-ajatukseen, mikä pian oli saava kiinteät muodot.

6. 3. 1953 tykistönkenraali V P Nenosen täyttäessä 70 vuotta johtokunta kävi kutsumassa hänet seuramme toiseksi kunniajäseneksi. Tykistönkenraali Nenosen suostuttua kutsuun on seura saanut kunniajäsenekseen jälleen miehen, joka täyttää kansainväliset mitat niin sotilaana kuin tiedemiehenäkin.

Syksyllä 1952 ilmestyneessä vuosijulkaisussa — Tiede ja Ase n:o 10 — ei ollutkaan enää Otavan tunnettua merkkiä, vaan se oli painettu Oy Länsi-Savon kirjapainossa. Seuran johto oli joutunut hakemaan pienempää maaseudun kirjapainoa, joka kuitenkin kykenisi antamaan vuosijulkaisulle sen jo perinteellisen ulkoasun ja

vastaamaan muutenkin työn asiallisuudesta. Sellainen löytyi Mikkelistä. Kustannusosakeyhtiö Otava, jonka kanssa seura julkaisu-toiminnassaan oli ollut yhteistoiminnassa perustamisestaan lähtien, on tehnyt hyviä palveluksia seurallemme, ja sen sotatieteelliselle tutkimustyöllemme antama arvokas tuki tunnetaan kiitollisuudella jäsenten keskuudessa.

Jokaisen työvuoden voi sanoa tuoneen jotain uutta tai nostaneen tulosten määrän uusiin lukuihin. Tämä pitää paikkansa myös vuotta 1953—54 tarkasteltaessa. Silloin kuukausikokousten osanottajien keskimäärä — yhdeksän esitelmä- ja keskusteluiltaa — nousi jo 96:een, lukuun, mistä varmaankin mikä maamme vastaava seura tahansa voi olla ylpeä. Tutkimusmieltä on niin ikään riittänyt. Vuoden aikana jätetyistä 17 tutkielmasta 13 palkittiin 210 000 markalla. Kahdeksan niistä myös julkaistiin jälleen yli 300-sivuisessa "Tiede ja Aseen" n:o:ssa 11. Seuraavalle vuodelle siirtyi 22 tutkielmaa, jotka vielä kevään 1954 aikana arvosteltiin ja niistä 16 palkittiin 312 000 markalla. Jälleen on syytä kiitollisuudella todeta, että Kauppaneuvos Werner Hacklinin säätiö on tukenut seuraamme osallistumalla edellä mainittuun palkitsemiseen yhteensä 115 000 markalla. Seuran omatkin mahdollisuudet tuntuvat nyt valoisemmilta, kun Maanpuolustuksen kannatussäätiö on aloittanut toimintansa. Sen ensimmäisessä apurahojen jaossa seuramme sai 100 000 mk toimintaansa varten. Opetusministeriön vuotuinen avustus on ollut viime aikoina yhteensä 170 000 mk ja puolustusministeriön 300 000 mk. Kun ajatellaan seuran toiminnan vilkkautta ja monitahoisuutta sekä sen työn määrää, mitä seuran piirissä tehdään ja mikä odottaa vuoroaan, eivät nämä summat ole lainkaan suuria. Jo vuonna 1952 oli esillä kysymys sihteerin yhä lisääntyvien tehtävien uudelleen järjestelystä — rahakysymys sekin, joka sai jäädä toistaiseksi. 30. 9. 1953 seuran sotien jälkeisen työteliään kauden sihteeri, everstiluutnantti A Maunula luovutti virkapaikan muutoksen takia tehtävänsä komentajakapteeni J Pirhoselle, joka oli häntä avustanut jo keväästä lähtien.

Työvuoden 1953—54 merkittävin saavutus on kiinteä yhteistyön aikaansaaminen eri upseeriyhdistysten, rahastojen ja säätiöiden

kanssa. Jo edellisenä vuonna oli johtokunta ottanut yhteyden seuraaviin yhteisöihin tai rahastoihin: Upseeriliitto, Kadettikunta, Suomen Reserviupseeriliitto, Rannikkotyökistön upseeriyhdistys, Meriupseeriyhdistys, Pioneeriupseeriyhdistys, Suomen Sotilaspsykologinen seura, Suomen Kenttätukikistön säätiö, Viestisäätiö, Sotakorkeakoulun Stipendirahasto ja Suomen Marsalkka Vapaaherra Mannerheimin sotatieteellinen rahasto. Tämä johti neuvotteluihin, joissa asteittain eri seurojen ja rahastojen palkitsemismenetelmät ja -mahdollisuudet selvittäen on huolellisesti valmisteltu yhteistyön kehittämistä. 20. 6. 1953 päästiin tulokseen ja perustettiin Sotatieteellinen neuvottelukunta eräänlaiseksi yhteistoiminnan pysyväksi keskuselimeksi. Sen tarkoituksena on — jäsenten itsenäisyyttä rajoittamatta — koordinoiden palkitsemisia ja tutkimustyötä yleensä edistää julkaisemismahdollisuuksia sekä koota ja välittää näitä koskevia tietoja. Sotatieteellinen neuvottelukunta on perustanut sotatieteellisten tutkimustöiden keskuskortiston, minkä seuramme saa niin ikään merkitä voitokseen, ei niinkään tuntien aloitteen tekijän ylpeyttä, vaan tyydytystä yleensä edistyksestä tällä alalla, tapahtuupa se sitten kenen toimesta tahansa.

Sotakorkeakoulu, johon seuralla ei ole ollut muodollista yhteyttä vuoden 1929 sääntöjen muutoksen jälkeen, mutta jossa sotatieteellisen tutkimustyön pohja luodaan, on luonnollisesti vaikuttanut omalla tavallaan seuran työskentelyyn koko ajan. Melkoinen osa tutkielmista, julkaistuista töistä ja esitelmistä on kehitetty juuri SKK:ssa tehtyjen alkutöiden pohjalta. Tämän lisäksi on SKK:n opettajakunta suhteellisesti hyvin runsaslukuisena seuran aktiivisesti työskentelevien jäsenten joukossa. Jäsenistö saa käytännössä koko täydennyksensä SKK:n kasvateista. Näin vapaa ja palveluluonteinen tutkimustyö ovat kulkeneet rinnakkain toisiaan tukien. Tämä on ollut aivan luonnollista, ja sellaisena se ilmeisesti tulee jatkumaankin. Työmuotojen kehittymisestä tulevat molemmat voittamaan. Onhan päämäärä molemmilla — kaikilla tätä työtä tekevilla — sama.

II. 25-VUOTISEN TOIMINNAN TULOKSET

Tieteellisen seuran tai laitoksen toiminnan tuloksia on perin vaikea sellaisenaan osoittaa. Sen piirissä voi herätä ja herää ajatuksia, jotka kypsyessään tuottavat hedelmät usein kaukanakin lähtökohdastaan. Paljon on myös sellaisia tuloksia, jotka suoranaisesti pysyvät aina näkymättömissä, sillä niitä ei tunneta ulkoisista ilmenemismuodoistaan. Näin on aina hengen viljelyn alalla. Toisaalta näkyväisten tulosten mittaaminen ja määrääminen on inhimillisen arvostelukyvyn ulkopuolella varsinkin silloin, kun ei vertailukohtia ole olemassa. Tieteellisessä työssä jos missä ei arvoja mitata määrän mukaan ja laadun tietävät useinkin vasta seuraavat polvet. Jonkinlaisia arvostelu- tai ainakin esittelyperusteita on kuitenkin olemassa. Tarkasteltaessa neljännesvuosisadan kestäneen työkauden tuloksia on nämä näkyvät myös keskitetysti esitettävä. Useinhan jo pelkkä esittely antaa lähtökohdan myös arvioinneille.

Sotatieteellisen Seuran työskentelyssä on usein erotettu toisistaan ulkoinen ja sisäinen toiminta. Edellisellä on tarkoitettu julkaisujen toimittamista, jälkimmäisellä pääasiassa esitelmä- ja keskustelutilaisuuksia, joskus myös vain seuran arkistoon jääneitä tutkielmia. Toiminnan painopiste on oltuaan ensin hyvin selvästi julkaisupuolella siirtynyt myöhemmin esitelmätilaisuuksien järjestämiseen. Kehityksen mukaisessa järjestyksessä edeten on julkaisutoiminta siis selvitettävä ensin.

Suomen Sotatieteellisen Seuran julkaisujen kokonaismäärä käsittää 3400 normaalisivua ja jakaantuu seuraavasti: alkuajan tiettyjä erikoiskysymyksiä käsittelevät julkaisut 700 sivua (SKK:n upseerikerhon nimissä 250 ja nykyisen seuran nimissä 450 sivua), "Tiede ja Aseen" kuusi numeroa ennen sotia 1360 sivua sekä sotien jälkeen viisi numeroa 1340 sivua. Tämä kahdestoista vuosijulkaisumme on lisänä edelliseen. Ei ole syytä vertailla lukuja sellaisenaan muitten tieteellisten seurojen saavuttamiin sivumääriin, mutta ottaen huomioon seuramme melko lyhyen toimintakauden, meillä kokonaan uuden tieteellisen tutkimustyön sekä puolustusvoimiemme — myös vapaaseen — tutkimustyöhön myönnettyjen määrärahojen niukkuuden on tulosta pidettävä jo sellaisenaan rohkaise-

vana. Määrärahoista puheen ollen on todettava, että sotatieteellinen tutkimustyömme on ainoa hengenviljelyn ala maassamme, joka ei ole osallisena varsinaisten korkeamman hengenviljelyn tukemiseksi myönnettyjen määrärahojen jaossa. Kuitenkin tämä on tutkimusala, joka ulottuu hyvin laajalle alueelle maamme maantieteellisten, ilmastollisten, geologisten, taloudellisten, teknillisten ja poliittisten kysymysten selvittelyssä, jolla on aivan olennaisia tehtäviä sosiologisten, psykologisten ja opetusalan probleemien ratkaisemiseksi ja jolle kuuluu tietty osa kansamme historian tutkimisessa nimenomaan kansallisen olemassaolomme ratkaisevien kausien ajoilta. Taktilliset, organisatoriset ja sotateknilliset kysymyksemme — omaperäiset sovellutuksemme — pohjautuvat edellisistä ja kuuluen yhteen kokonaisuuteen niiden kanssa ovat siten sitä puhtainta sotatieteellistä selvittelyä, joka lopulta on sovellettava käytäntöön. Aura ja miekka, tiede ja ase kuuluvat yhteen. Toinen ei ole toisensa vihemies, päinvastoin puolustaja ja suojelija, ainakin meidän maassamme.

Julkaisujemme aihepiiriä tarkastellessaan toteaa kysymyksenasetteluja kaikilta edellä luetelluilta aloilta. Alku on kovin historiavoittoista — onhan yleisellä ja sotahistorialla niin paljon liittymäkohtia, että siitä oli hyvä aloittaa —, mutta mitä pitemmälle mennään sitä enemmän tapaa aiheita, joissa yhä pelkistetyemmin keskitytään ammatillisiin erikoiskysymyksiin, meikäläisten olosuhteiden syvälliseen selvittelyyn taktillisia tai organisatorisia kysymyksiä tutkittaessa tai teknillisiin probleemoihin. On kuitenkin todettava, että tässä ei ole etäännytty luonnottomasti ahtaisiin spesiaalikersinoiniin, vaan julkaisuista voi koko ajan nähdä kosketuksen sekä eri tieteen aloille yhteisiin kysymyksiin että elävään käytäntöön. Sotatieteet eivät ole tiedettä tieteen vuoksi, vaan niitten avulla tutkitaan lopulta sovellutuksia käytäntöön.

On joskus sanottu, että "sotilaat ovat jatkuvasti rauhan aikana vaivanneet päätään edellisen sodan voittamiseksi". Meilläkin on viime sotien jälkeen julkaistu tutkielmia, joiden materiaali on juuri niiden oloista, tapahtumista tai toiminnoista. Paitsi sitä, että sodan kulku ja sotatapahtumat voidaan useimmiten opetuksina selvittää vasta jälkeenpäin, on näitä koskevissa artikkeleissa hyvin suu-

ressa määrin juuri eteenpäin tähtäävä ajatus. Melkoinen osa viime aikoina julkaistuista artikkeleista koskee aivan uusinta kehitystä, kehitystä, mistä meillä ei missään muualla ole saatavissa koottuja tietoja, sekä myös eteenpäin tähtääviä puhtaita suunnittelukysymyksiä niin ase-, organisaatio- kuin yleistenkin puolustuskysymysten aloilta. Lyhyesti sanottuna, julkaisutoimintamme on seurannut aikaansa. Eihän sotilaallisella alalla mikään olekaan sen vaarallisempaa kuin ajastaan jälkeen jääminen. Pienelle maalle tämä voi käytännössä olla usein taloudellisten mahdollisuuksien sanelema pakko, mutta ajattelun on silloinkin pysyttävä ajan tasalla.

Sotiemme aikana saatoimmme todeta, että omaperäinen taktiikkamme oli oikein ajateltua, että monet aseistus- ja varustelukysymykset oli teoriassa oikein suunniteltu — käytännöllinen varautuminen oli eri asia — ja että tunsimme taistelumaaston olosuhteet. Katsaus ”Tiede ja Aseen” sotien edellisen ajan numeroihin osoittaa niitä silloin tutkitun. Olkoon tämä arvosteluna julkaisujemme laadullisesta tasosta. Sotien jälkeinen tutkimusharrastuksen lisääntyminen on tehnyt entistä ankaramman karsinnan mahdolliseksi.

Edellä on jo useissa yhteyksissä mainittu, että seuran myöhemminä toimintavuosina johtokunta on asettanut esitelmä- ja keskusteluiltojen järjestämisen ja niitten onnistumisen tavallaan pää tavoitteekseen. Niillähän voidaan sanoa olevan kolminainen tarkoitus, eri tutkijoilla on tilaisuus esittää työnsä tuloksia ammatti-piirissä, jäsenistöllä on tilaisuus saada välittömästi tietoja tutkimuksen ja ammattikehityksen rintamilta, jopa keskusteluissa osallistuakin niiden levittämiseen, ja kolmanneksi eri ikäluokkien toistuva yhdessäolo toveripiirissä on mitä arvokkainta yleisesikuntapuseeristomme kehittämistä.

Ensimmäinen esitelmältä oli, kuten on jo mainittu, marraskuussa 1931. Siitä alkaen on seuramme tilaisuuksissa pidetty kaikkiaan 114 esitelmää. Useimpien johdosta on keskusteltu. Näiden kohdalta voidaan ehkä esittää jotain tilastoa, joka kuvaa seuran toiminnan luonnetta ja harrastuksia. Edellä mainituista esitelmistä on 17 ollut seuraan kuulumattoman henkilön, siviilitiedemiehen tai ansioituneen lääkintäupseerin pitämiä. Loput 97 esitelmää jakau-

tuvat 80 seuran jäsenen osalle. (Yksi jäsen on pitänyt 4, kaksi 3 ja kymmenen 2 esitelmää.) Esitelmöitsijöiden suhteen voidaan siis todeta, että seurassa on aktiivisten jäsenten määrä suhteellisen suuri. Se on suurempikin, sillä monet, jotka eivät ole olleet esitelmöitsijöinä, ovat suorittaneet kirjallisia tutkimustöitä, joista myös osa on julkaistu. Usean kohdalla palvelus pienissä maaseutuvaruskunnissa on ollut esteenä tutkimustyölle, jos se laatunsa puolesta olisi edellyttänyt jatkuvaa arkistotyötä, kirjastojen tai laboratoriodien käyttöä. Aktiivisten jäsenten määrä osoittaa tutkimusrintaman leveyttä ja antaa lupauksia myös jatkuvuuden suhteen.

Esitelmien aihepiiri on yleensä valittu sellaiseksi, että se on kiinnostanut mahdollisimman laajoja piirejä. Ehkä tämän takia ovat teknilliset erikoiskysymykset olleet ohjelmassa suhteellisen heikosti edustettuina. Muuten voidaan aihepiirit aivan ylimalkaisesti ryhmittää seuraavasti (mainituista kahdesta luvusta edellinen tarkoittaa ennen sotia ja jälkimmäinen niiden jälkeen pidettyjen esitelmien tai suullisten selostusten määrää):

— organisaatio-, ohjesääntö- ja yleistakilliset aiheet	8 + 11
— koulutus, kasvatust, psykologia	7 + 6
— merisodankäynti, rannikon puolustus	4 + 5
— ilmasodankäynti, ilmapuolustus	3 + 6
— sotahistoria	6 + 12
— erilaiset sovellutukset (tekn) meikäläisiin maasto- ym olosuhteisiin	8 + 3
— kansantalous, sotatalous, huolto	6 + 4
— yleisesitelmät (teknilliset erikoiskysymykset, maailmanpolitiikka ym)	3 + 12

Yhteensä 114 (53 + 61)

On huomattava, että edellä esitetty tilasto on sikäli tulkinnanvarainen, että joku ohjesääntökysymykseksi merkitty voidaan perustellusti laskea myös koulutuksen piiriin kuuluvaksi tai sovellutus meikäläisiin oloihin voi kosketella myös organisaatiota. Varsinkin sotahistorian voimakas kasvu ehkä ihmetyttää. Sen aiheista usea on käsitelty jotain ajankohtaista kysymystä pääasiassa viime sotien esimerkkeihin nojautuen. Yleisesitelmien lisääntyminen on taas jo aikaisemmin esitettyä alueenlaajennusta.

Aihepiiri kokonaisuudessaan antaa — kuten ”Tiede ja Aseen” sisällysluettelokin — kuvan siitä, miten monipuolisesti harrastus on kohdistunut ammatillisiin erikoiskysymyksiin. On syytä pidättäytyä esitelmien ja keskustelun tason suoranaisestä arvostelamisesta. Ei ole kuitenkaan todennäköistä, että yleisesikuntaupseerikuntamme, jonka varsinkin vanhimman ikäpolven arvostelukyky on kansamme kovimpien koettelemusten kiirastulessa kestänyt vaativan kokeensa, kerääntyisi yhä taajenevin joukoin tilaisuuksiin, ellei se tuntisi saavansa niistä jotain arvokasta. Keskusteluissa on esitetty mielipiteitä puolesta ja vastaan, mutta aina on niitten esittäjillä ollut pyrkimys viedä asioita eteenpäin. Vastuuntuntoisesti on haettu vain totta ja oikeaa, sillä kokemukset ja näkemykset on usein ostettu verin tai saatu vakaan asioihin perehtymisen tuloksena.

Seuramme työskentelyn tulosten tarkastelun alussa todettiin, että niitä on perin vaikea esittää. Luvut, jotka siitä on voitu antaa, ovat eräitä ulkonaisia kiinnekohtia. Sellaisinakin ne kertovat jatkuvasta työstä. Tämän laatua ne eivät paljasta, mutta seuran jokainen jäsen tuntee kuitenkin saaneensa siitä arvokasta lisää ammatissaan. Sehän on käytännön sovellutukseen pyrkivän tieteellisen työn tarkoituskin.

— — —

Kun ajattelee niitä vaatimattomia näkyviä tuloksia, millä seuran toiminta alkoi, ja vastaavasti sitä uskoa ja luottamusta, mikä siitä huolimatta henkii vuosikertomuksista, sekä toisaalta sitä varsin vähäistä ulkopuolista tukea, mitä seura on saanut osakseen, ja vastaavasti sitä harrastuksen ja työn määrää, mistä saavutetut tulokset ovat osoituksena, tulee kysyneeksi itseltään, mistä kaikesta tähän on tullut voima. Tähän voitaneen vastata: *uskosta* työn tarpeellisuuteen, uskosta mahdollisuuksien laajenemiseen työn tulosten mukana. Toisaalta voidaan mainita kannustavana tekijänä upseeristomme isänmaanrakkaus ja velvollisuuden tunne. Hehän jos ketkä *tiesivät*, että tätä työtä tarvitaan. On aiheetonta ryhtyä tässä omaa ryhmäänsä kehumaan, vaikka kuuluukin siihen osaan tästä, joka ei ole vaikeinta alkutaivalta tehnyt. Sotatieteelli-



**Kenraaliluutnantti
A F Airo, varapuheen-
johtaja 1933—48**



**Kenraaliluutnantti
U Poppius, varapu-
heenjohtaja 1948—**

sen Seuran synty ja kehittyminen on kuitenkin osoituksena upseeristomme korkeasta henkisestä tasosta.

Seuran jokainen jäsen on omalla tavallansa vaikkapa vain mukanaolollaan ollut viemässä yhteistä, samalla koko kansakuntamme kokonaisuuden elintärkeää asiaa eteenpäin. Mutta tällainenkaan joukko ei saa asiaansa kasvuun eikä suunnitelmalliseen jatkuvuuteen ilman johtoa. Suomen Sotatieteellisen Seuran vaiheet kertovat mitä vakuuttavimmalla tavalla siitä, miten juuri voitontahtoinen, hellittämätön ja taitava johtajisto saa vaikeudet raivatuksi ja joukon mukaansa. Seuramme alkuvaiheitten tiennäyttäjät ovat tehneet työn, joka jo sellaisenaan nostaa heidät upseeristomme henkiseen yläluokkaan. Mutta vielä suurempi on heidän panoksensa, kun useat heistä ovat jatkuvasti tai keskeytyksin olleet vastuunalaisissa tehtävissä seuran johtokunnassa, arvostelulautakunnassa tai selostajistossa sekä ennen sotia että niiden jälkeen yli kymmenen vuoden ajan. Ne seuran jäsenet, jotka vasta myöhemmin ovat päässeet joukkoon mukaan, tuntevat erikoista kiitollisuutta ja arvontoa heitä kohtaan.

Ehdottomasti ensimmäiselle sijalle seuramme johtajistosta ko-
hoaa jalkaväenkenraali E Heinrichs. Hän on nyt kuluvan

toimikauden päätyttyä pitänyt kädessään puheenjohtajan nuijaa 25 vuoden ajan, siis siitä asti, kun seura virallisesti aloitti ensimmäisen kokonaisen toimintavuotensa rekisteröitynä yhdistyksenä. Se kehitys, mikä edellä on kuvattu, on tapahtunut suurimmalta osalta hänen johdolla. Neljännesvuosisadan aikana on varmaankin ollut vaikeuksia, pettymyksiä ja vastoinkäymisiä. Niiden voittaminen on vaatinut ennen kaikkea puheenjohtajalta uskoa ja lujuuutta. Toiminnan vilkastuessa ovat puheenjohtajan tehtävät lisääntyneet, mutta niitä säikkymättä on kenraali Heinrichs hakenut yhä uusilla aloitteilla uusia työmuotoja ja uutta voimaa yhteiselle työskentelylle suomalaisen sotatieteellisen tutkimustyön hyväksi. Yksityiselämään siirtyneenä yhä mitä aktiivisimmin toimivana puheenjohtajana hän on kuin vapaan, sisäiseen kutsumukseen ja elävään harrastukseen perustuvan työskentelymme symboli. Hänen henkilökohtainen esimerkkinsä on nuoremmille jäsenille aina ohjeena. Jos yksityinen seuran jäsen saattaa jo iloita toiminnan tulosten lisääntymisestä, niin varmaankin mitä aidointa on tyydytyksen tunne sille, joka on työstä lähimmän vastuun kantanut ja aikoinaan vaikeudet ensimmäisenä kokenut. Kenraali Heinrichs on ansainnut tämän tunteen mitä täydellisimmin.

— — —

Lähtiessään toiselle neljännesvuosisatataipaleelleen Suomen Sotatieteellisellä Seuralla on toiminnastaan mitä lupaavimmat kokemukset. Työ on vuosi vuodelta syventynyt ja laajentunut, harrastusta on jatkuvasti. Tulevaisuuden lupaukset ovat hyvät. Seuralla on oikeus odottaa, että "työ tekijäänsä kiittää", että tulokset saavuttavat vastaavan arvonannon ja tuen myös valtiovallan taholta. "Täss' auroin, miekoin, miettehin isämme sotivat", ja meidän on nyt vuorostamme astuttava heidän paikalleen. Nykyinen aika ei erota enää näitä kolmea toisistaan. Sotatieteellinen tutkimustyö ulottuu ja sen on ulotuttava kaikille elämän aloille. Siinäkin on muudan totaalisen sodan tunnusmerkki.